

VILHELMINA KOMMUN
Miljö- och byggnadsnämnden

YTTRANDE

Datum
2015-02-26
Ert Datum

Vår beteckning
Dnr14/Ks363
Er beteckning
537-7197-14

VILHELMINAKOMMUN Kommunstyrelsen 2015 02- 26	
Dnr	

KSAU

Yttrande över samråd inom vattenförvaltning för Bottenhavets vattendistrikt (Vattenmyndighetens dnr 537-7197-14)

Bakgrund

Vilhelmina kommun har beretts möjlighet att yttra sig angående samrådshandlingar för Bottenhavets vattendistrikt.

Handlingarna består av:

- Förslag på förvaltningsplan
- Förslag på åtgärdsprogram för Bottenhavets vattendistrikt
 - Bilaga 1, Åtgärdesområdessammanfattning
- Miljökonsekvensbeskrivning av förslag till åtgärdsprogram
- Miljökvalitetsnormer per vattenförekomst i VISS

Förvaltningsplanen

Förvaltningsplanen beskriver det åtgärdsarbete som behövs under kommande förvaltningscykel och det arbete som behövs för att få det utfört. Vattenmyndighetens vision är att vi i Sverige tillsammans ska arbeta för att värna vattnets värden.

Åtgärdsprogram

Kommunernas åtgärder

- Åtgärd 1. Tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet och förenade områden så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.
- Åtgärd 2. Tillsyn så att utsläpp av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas. i de vattenförekomster där jordbruk bidrar till att miljökvalitetsnormerna inte följs. Tillsyn så att växtskyddsmedel minskar så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.
- Åtgärd 3. Ställa krav på högre skyddsnivå för enskilda avlopp så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.
- Åtgärd 4. Tillsyn på avloppsreningsnät och mindre reningsverk så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.
- Åtgärd 5. Minska närsaltbelastningen avseende kväve och fosfor så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.

Åtgärd 6. Långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen så att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs.

Åtgärd 7. Utveckla sin översikts- och detaljplaneläggning så att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs.

Åtgärd 8. Utveckla vatten- och avloppsplaner så att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs.

Åtgärd 9. Inventera, planera och åtgärda vandringshinder för fisk så att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs.

Prioriteringsordningen på miljöproblem (vatten) i Sverige anser vi vara felaktig då övergödning får en huvudsaklig uppmärksamhet. Detta kommer att lyftas fram i yttrandet.

Förutsättningar för yttrandet

Eftersom förslaget är mycket omfattande har kommunen valt att begränsa sitt yttrande till de delar som närmast berör Vilhelmina kommun.

Yttrande

Förvaltningsplanen

Vi anser att dessa frågor rörande vatten och vattenmiljöer är viktiga och i stort tillstyrker vi vattenmyndighetens förslag på åtgärder.

Åtgärdsprogram

Åtgärderna 1,3,4,5 och 7 innebär inte några förändringar av kommunernas nuvarande verksamhet.

Åtgärd 2. Kompletteras med att krav även bör ställas på utsläpp av kväve och fosfor från vattenbruk.

Åtgärd 6 och 8. I åtgärd 6a finner vi ingen anledning till att prioritera, eller skäl, till att ställa krav på vatten- och avloppsplaner i områden där det inte finns någon risk för att miljö kvalitetsnormen för vatten inte uppnås. I riskområden där uttag av vatten eller avloppsvatten riskerar att påverka vattnet så miljö kvalitetsnormen inte uppnås bör dessa krav ställas utifrån kommunens bedömning.

Åtgärd 9. Den del av vägnätet som förvaltas av kommunerna är mycket liten jämfört med privata och statliga vägar. Kommunen som väghållare bör dock föregå med gott exempel och undanröja varje onödigt vandringshinder som kan medföra att en vattenförekomst inte uppnår god ekologisk status.

Vattenkraft - skogsbruk

I åtgärdsprogrammet anser vi att dessa stora miljöpåverkande verksamheter som dominerar våra trakter är nedprioriterade. Det nämns bara i förbifarten om vattenverksamhetsutredningen, vilken skulle medföra en avsevärd förbättring gällande ekologin kring vatten om vattenkraften prövas enligt nuvarande lagstiftning.

Vilhelmina kommun ställer sig starkt kritisk till den strategi som hänvisas till i Åtgärdsprogrammet (Strategi för åtgärder i

vattenkraft) som kortfattat säger att högst 2,3 % av vattenkraftens nuvarande årsproduktion, motsvarande 1,5 TWh får tas i anspråk för miljöförbättrande åtgärder. Den säger även att miljöförbättrande åtgärder bör i huvudsak förläggas till biflöden som inte ingår i Ångermanälvens reglersystem. Hur har man kommit fram till 1,5 TWh? De flesta är tämligen överrens om att nederbördsmängderna kommer att öka i framtiden och vida överstiga de 1,5 TWh som nämnts som gräns. Även att effektivisera gamla kraftverk ökar energimängden. Om denna strategi används så kommer ingen förbättring att ske i huvudfåror.

Vi anser att skogsstyrelsen som myndighet bör kunna ställa större krav på skogsbruket och inte bara vara rådgivande.

Bilaga 1, Åtgärdsprogram 2015-2021 för Bottenhavet (åtgärdsområdessammanställningar). Bilaga 1:1 samt 1:2 Tabell 5, fysisk påverkan.

Länsstyrelsen ansvar att åtgärda fysisk påverkan som t ex dammar, flottledsrestaureringar etc.

Denna åtgärd ska ligga främst då det är denna verksamhet (vattenkraftsändamål) som påverkar/påverkat vattnen mest negativt och där största ekologiska vinst kan nås om krav på miljöanpassningar ställs.

Omprövningar av vattendomar anser vi vara en prioriterad åtgärd för att uppnå högre ekologisk status i våra vatten. Det som behöver ses över är minimitappningar, flottledsvatten, omvänd flödesregim, korttidsregleringar, mätpunkter för vattenflöde, fiskvandringvägar, erosionskador etc. Bilderna till höger är exempel från området, det finns många fler liknande exempel.

Vi anser att en viktig åtgärd fattas i åtgärdsförslagen dvs. att ta fram relevanta underlag för minimitappningar i torrsträckor och från regleringsdammar.

I kommunerna finns 4 fiskvandringvägar där funktionen är oklar (bild 1). Detta är något som tillsynsmyndigheten måste se över.

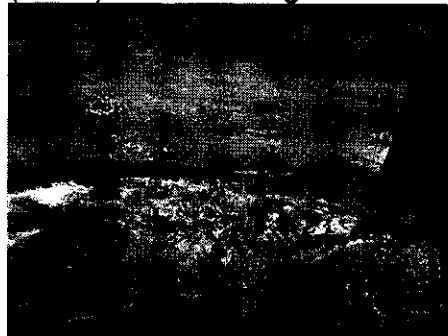

Bild 1. Fiskväg kultsjöån, utlopp kultsjön.

Tabell 5, fysisk påverkan.

Skogsstyrelsens ansvar om miljöhänsyn i skogsbruk.

Skogsbruket har stor påverkan på vatten när det gäller körskador, igenslamning av lekbottnar, utläckage av kvicksilver, förändrad

flödesregi, vattentemperaturförändringar, försurning (grot), barriäreffekter (vägtrummor) etc. Vi anser att skogsstyrelsen som myndighet bör kunna ställa större krav på skogsbruket och inte bara vara rådgivande.

Krav ställs på kommuner att åtgärda vandringshinder i form av vägtrummor men samma krav verkar inte gälla för skogsbruket som påverkar avsevärt större arealer vatten. Vi anser att alla väghållare ska ha samma krav!

Tabell 5, övergödning.

Kommunernas ansvar gällande minskade kväve och fosforutsläpp från avlopp från jordbruk, hästhållning och enskilda avlopp vilket är kommunernas ansvar.

Övergödningens problematiken är inget övergripande problem i våra kommuner! Påverkan lokalt från vattenbruksverksamhet bör läggas under denna punkt.

Tabell 5, fysisk påverkan.

Kommunernas ansvar gällande att byta vägtrummor och andra hinder som medför vandringshinder för vattenlevande organismer.

Den del av vägnätet som förvaltas av kommunerna är mycket liten jämfört med privata och statliga vägar. Kommunen som väghållare bör dock föregå med gott exempel och undanröja varje onödigt vandringshinder som kan medföra att en vattenförekomst inte uppnår god ekologisk status (bild 2). Vi tillstyrker därför Åtgärd 9. Kommunen bör upprätta en plan för arbetet och avsätta nödvändiga medel.

Bild 2. Exempel på fel lagd vägtrumma.

Tabell 5, dricksvattenskydd.

Kommunernas ansvar gällande att skydda dricksvattentäkter genom skyddsområden.

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och ska skyddas för framtida generationer.

Tabell 6.

Åtgärder på nationell nivå

Här anser vi de stora och väsentliga miljöproblemen som vattenkrafts- och skogsbruksproblematiken saknas. De åtgärder som tagits upp anser vi tillhör tätbebyggda områden. Övergödningens problematiken saknas i princip i norrlands inland!

VILHELMINA KOMMUN
Kommunstyrelsen

